GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România și străinătate:

Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:

O seria garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 175. *Lunĭ, Marțĭ 11 (23) Augustŭ.* 1887.

Brașovŭ, 10 Augustŭ 1887.

Nicĭ o naționalitate nemaghiară din Ardealŭ, Bănatŭ și Țéra unguréscă nu póte întreprinde vre-o mișcare menită a'i promova interesele sale culturale orĭ școlare, industriale orĭ agricole, comerciale orĭ sociale — nu mai vorbimŭ de cele politice, — fără ca sĕ nu se ridice contra ei întrégа pressă jidano-maghiară, cu stăpânirea ungurésca și cu organele ei cu totŭ, ba chiar și cu o parte din societatea ungurésca, anume cu pătura jidano-maghiară kulturegyletistă cu patentă „patrioticéscă“.

De ai biserică, țĭ se crează greutățĭ în administrarea ei, cu amesteculŭ unguréscŭ, și începêndŭ dela solgăbirĕu și până la ministrulŭ cultelorŭ, caută sĕ-țĭ corupă pe preotulŭ, ca sĕ alerge mai puținŭ pentru interesele credincioșilorŭ bisericei sale, decâtŭ pentru interesele maghiarismului.

De ai scólă, îțĭ face ḍile amare notarulŭ și primarulŭ ca și solgăbirĕulŭ și fișpanulŭ, cu ministrulŭ instrucțiunei în frunte, și sub pretextŭ că nu se învață destulă limbă ungurésca, că nu se predă destulă istoriă patrioticéscă kulturegyletistă, că nu e edificiulŭ în condițiunĭ higienice, că suntŭ pré mulțĭ băețĭ, că învĕțătorulŭ nu e destulŭ de cualificatŭ — décă nu scie ungureșce orĭ nu e „patriotŭ“ ca unŭ kulturegletistŭ — orĭ îțĭ închide scóla, orĭ îțĭ trântesce cu forța pe capŭ unŭ învĕțătorŭ cu nicĭ o altă cualificațiune decâtŭ că posede cele doue „calitățĭ“ amintite mai susŭ, orĭ îțĭ trîntesce în cóstele școlei tale o scólă ungurésca.

De ai vr'o reuniune de cultură, orĭ industrială, orĭ agricolă, deși ministrulŭ i-a aprobatŭ statutele, agitatorii jidano maghiarĭ cu micele pașale din țéră, născocescŭ câte neadevĕrurĭ tóte, intrigéză contra lorŭ, li se împedecă mersulŭ lorŭ înainte sub diferite pretexte nedemne, ér guvernulŭ aștéptă cu ochii înholbațĭ momentulŭ în care sĕ le nimicéscă.

Décă vre-una din reuniunile nemaghiare esistente — căcĭ altele cu greu se mai potŭ înființa — caută a'șĭ manifesta esistența prin espunerea productelorŭ muncei sale de anĭ, prin întrunirĭ marĭ orĭ prin alte semne, dela unŭ capĕtŭ la altulŭ pressa jidano-maghiară cu cei ce o susținŭ, fiă din bugetŭ orĭ din alte isvóre bănescĭ, țipă câtŭ îi ia gura că s'a vĕrîtŭ calulŭ troianŭ între ḍidurile, cetății că statulŭ e în periculŭ, că nația maghiară e amenințată cu peire și altele. Incepŭ apoi primarii, notarii, solgăbirĕii, inspectorii școlarĭ, fișpanii, a da góna după sobolĭ, ministrulŭ îșĭ frécă mânile de bucuriă, și ordonanța d'a se lua mĕsurĭ escepționale e gata.

Esemple de încălcărĭ în biserică, de persecuțiunĭ contra scólei, de disolvărĭ de reuniunĭ, de împedecărĭ de adunărĭ generale, de respingerĭ d'a se aproba statutele cutărei orĭ cutărei reuniunĭ, de insulte în pressa jidano-maghiară la adresa cutărei orĭ cutărei naționalitățĭ din causa vre-unei întreprinderĭ de a'șĭ promova vre-unulŭ din interesele sale, avemŭ câtŭ pĕrŭ în capŭ și înregistrămŭ pe fie-care ḍi. In timpulŭ de față avemŭ ca esemplu campania întreprinsă de presa jidano-maghiară și de guvernulŭ unguréscŭ contra espoșiției și reuniunei slovace „Jivena“. Pressa cere în gura mare închiderea esposițiunei și indirectŭ persecutarea și chiar disolvarea reuniunei.

Mărturisimŭ că orĭ-câtŭ amŭ căutatŭ sĕ găsimŭ în statele constituționale esemple de asemenea natură n'amŭ găsitŭ. Din contră amŭ găsitŭ esemple de adevărată viéță constituțională și nemărginită libertate. Și acele state vedemŭ că progreséză pe tóte terenele, mulțămirea e generală, prindŭ pe ḍi ce merge putere.

Când vedemŭ însĕ ferberea din statulŭ ungarŭ, nemulțămirea cea mare a naționalităților, pedecile ce li se punŭ progresului lorŭ, persecutarea lorŭ și atâte aalte nenumĕrate nedreptățirĭ și schingiuirĭ, care suntŭ totŭ atâtea cause de slăbire a temeliei unui statŭ, nu mai putemŭ e sita unŭ momentŭ măcarŭ de a ne convinge că trăimŭ într'unŭ statŭ absolitistŭ în tótă puterea cuvêntului, unde libertatea, egalitatea și dreptatea suntŭ condamnate de regimulŭ unguréscŭ și de pressa jidano-maghiară, ér intoleranța, persecuțiunea și ilegalitatea constitue legile după care suntŭ tractate naționalitățile nemaghiare.

Sĕ nu uite însĕ cei dela putere, că nicĭ odată unŭ asemenea regimŭ n'a avutŭ bunŭ sfêrșitŭ.

Pressa și prințulŭ de Coburg.

„*Le Nord*“ scrie următórele:

„Prințulŭ de Sachsen-Coburg e pe drumŭ spre orașulŭ sĕu frumosŭ Sofia. Prin urmare, unŭ prințŭ tênĕrŭ, dintr'o familiă bună, printr'o săritură măiastră sare peste tractate ca și când ar sări peste nisce obstacole din circulŭ Mollier, spre a deveni Suveranulŭ unei țĕrĭ revoltate.«

„Prințulŭ Ferdinandŭ a fostŭ locotenentŭ, se face insuși căpitanŭ și șefŭ de bande. Elŭ consideră acésta ca o inaintare. Se înșală. Mai multŭ de âtŭ odată se va căi că s'a depărtatŭ de casa părinéscă. Ce sfêrșitŭ va avea intreprinderea lui? Neapĕratŭ acestŭ sfêrșitŭ va fi tristŭ. Până una alta totulŭ pare a fi o operetă.“

»Intr'o corespondință din St. Petersburgŭ acelașŭ ḍiarŭ ḍice că prințulŭ se înșală decă crede că posteriorŭ alegerea lui va fi aprobată de puterĭ. De asemenea elŭ nu va putea conta nicĭ pe sprijinulŭ armatei, nicĭ pe al națiunei și numai cu ajutorulŭ câtorva alegĕtorĭ va fi cu anevoiă sĕ se pótă menține«.

Totŭ asemenea limbagiu țină și celelalte ḍiare rusescĭ față cu prințulŭ de Coburg. „Novoști“ ḍice că presența prințului în Bulgaria e o flagrantă violare a tractatului din Berlinŭ. Europa e datóre sĕ protesteze în contra acestei sfâșierĭ a tractatului. Puterile ar trebui sĕ someze pe prințulŭ Ferdinandŭ ca imediatŭ sĕ părăséscă Bulgaria și decă somațiunea ar rĕmâné fără efectŭ atuncĭ prințulŭ sĕ fiă cu sila datŭ afară din țéră. Acéstă intervențiune ar puté sĕ se facă în forma unei ocupațiunĭ mixte, séu s'ar putea destina o putere neutră cu esecutarea voinței Europei.

Décă Europa nu va face nimicŭ pentru restabilirea tractatului sfâșiatŭ, Rusia va avea totŭ dreptulŭ de alŭ considera ca ne mai fiind în ființă și astfelŭ de a proceda numai de câtŭ la ocrotirea intereselorŭ ei în Balcanĭ. Pentru acestŭ scopŭ nu e necesarŭ de a ocupa Bulgaria intrégă. Sosirea vaselorŭ de resbelŭ la Varna s'au Burgas e de ajunsŭ.

Se anunță din Londra și din Berlinŭ către „Politische Correspondenz“ că marile puterĭ nu vorŭ întârḍia sĕ adopte vederile Rusiei, declarândŭ că urcarea pe tronŭ a prințului de Coburg este unŭ actŭ nelegalŭ, contrarŭ tratatului dela Berlinŭ. Din causa unanimităței puterilor, periculŭ unui conflictŭ europeanŭ nu e de temutŭ.

Intr'unŭ articulŭ inspiratŭ, „Morning Post« recunosce că purtarea prințului de Coburg este neregulată și că nu se póte aproba. Elŭ conchide ḍicêndŭ că, decă Bulgarii nu provocă noui complicațiunĭ, nu vorŭ fi probabilŭ impedecațĭ de nimenĭ; dér decă vorŭ amenința Europa, acésta ar putea sé-șĭ modifice atitudinea sa actuală.

»Neue Freie Presse« vorbindŭ de aderarea puterilorŭ la punctele de vedere rusescĭ în cestiunea bulgăréscă, crede că posițiunea prințului de Coburg va deveni nesuferită, pentru că revoluțiunea partidului ruso-filŭ nu se va face a fi așteptată. Nu e o mare consolare, adaoge fóia vieneză, de a asculta asigurările că pacea nu va fi turburată din causa persónei sale.

Demonstrațiă oficială pentru Rusia.

Cetimŭ într'o telegramă din Sofia, dela 7 (19) Augustŭ:

„Ierĭ, serbarea onumastică a Impĕratului Austriei agențiile tuturorŭ puterilorŭ înălțară drapelulŭ lorŭ după obiceiu. Numai representantulŭ Germaniei s'a abținutŭ. De altmintrelea elŭ făcu colegului sĕu o visită, în cursulŭ căreia elŭ esplică abținerea sa, ḍicêndŭ că dela numirea și sosirea unui prințŭ nerecunoscutŭ de guvernulŭ sĕu, elŭ se consideră ca persónă neoficială.“

De asemenea și „Neue Freie Presse anunță, că consululŭ generalŭ germanŭ la Sofia nu a ridicatŭ pavilionulŭ sĕu cu ocasiunea serbărei onomastice a Impĕratului Austriei, pentru că a întreruptŭ relațiunile sale diplomatice cu guvernulŭ bulgarŭ, mărginindu-se la expedierea afacerilorŭ administrative.

Atentatŭ în Rusciucŭ.

O telegramă dela 6 (18) Augustŭ comunică următórele din Sofia:

De abia aḍĭ se face cunoscutŭ, că în nóptea de la 3 (15) spre 4 (16) Augustŭ a fostŭ proectatŭ unŭ atentatŭ asupra turnului cu pulbere (prafŭ de pușcă) din Rusciucŭ. Autoritățile din Rusciucŭ au avutŭ cunoscință de mai multŭ timpŭ, că prin munțĭ se ascundŭ indiviḍĭ suspecțĭ, carĭ se gândescŭ la unŭ complotŭ. Mulțĭ cetățenĭ însemnațĭ au primitŭ »sentințe de mórte“, prin poștă. Prefectulŭ poliției Mantow a primitŭ o scrisóre, în care i se spunea, că în curêndŭ vorŭ fi rĕsbunațĭ asupra lui cei împușcațĭ în urma revoluției. Se mai vorbesce, că rusulŭ Iakobson, care în anulŭ trecutŭ a comisŭ unŭ atentatŭ asupra lui Mantow în Bucurescĭ, și apoi fugindŭ în consulatulŭ rusescŭ n'a fostŭ estradatŭ, ar fi acum pe lângă Rusciucŭ. Lunĭ autoritatea primì scirea, că peste nópte turnulŭ cu pulbere are sĕ sară în aerŭ. S'a găsitŭ unŭ fitil sistemŭ Big, ce era aprinsŭ deja. Sentinelele fură întărite și la turnŭ nu se mai întêmplà nimicŭ. La 1 oră nóptea se auḍiră împușcăturĭ de pe bastionulŭ Seraskierului; sentinela Theodorow, din regimentulŭ Dunării, fù găsită rănită de mórte cu trei focurĭ de revolverŭ. Theodorow a muritŭ la 4 c. și ierĭ a fostŭ înmormêntatŭ cu cele mai multe onorurĭ. Astăḍĭ s'a expediatŭ prințului unŭ raportŭ detaliatŭ.

Scirĭ militare.

Austro-Ungaria. „Corespondința din Budapesta" ne spune, că la manevrele armatei austro-ungare, care se vorŭ ținé la tómnă împrejurulŭ Devei, nu vorŭ asista și trimișĭ militarĭ speciali din partea statelorŭ streine din causă că în Deva n'ar fi locŭ de ajunsŭ pentru instalarea lorŭ.

România. „Românulŭ" ḍice că în arsenalulŭ militarŭ românŭ se lucréză cu mare activitate. Numĕrulŭ lucrătorilorŭ s'a sporitŭ în modŭ considerabilŭ.

SCIRILE ḌILEI.

Stăpânirea ungurésca impreună cu pătura magnaticéscă și nemeșéscă, plus cea maghiară-jidovéscă kulturegyletistă cu patentă „patrioticéscă«, șĭ-au pusŭ în gândŭ sĕ separe cu totulŭ pe Maiestatea Sa de poporulŭ Ardealului, cu ocasiunea venirei Sale în acéstă țéră. Banderii de magnațĭ, împreună cu pașalele fișpănescĭ, cu beii solgăbirĕescĭ etc. vorŭ îngriji sĕ mascheze — de vorŭ isbuti — miseria și nemulțămirea poporului, persecuțiunile și impilările sĕvêrșite de stăpânirea și organele unguréscĭ, precum și agitările și batjocuririle pornite de pătura maghiaro-jidovéscă kulturegyletistă.

—x—

După unŭ raportŭ alŭ fișpanului comitatensŭ, în luna trecută s'au estradatŭ din comitatulŭ Turda-Arieșŭ trei pașapórte pentru România. S'au plătitŭ din acestŭ comitatŭ pe luna lui Iulie: dare directă 21,070 fl. 68 cr., au rĕmasŭ în restanță 390,253 fl. 90½ cr.; din darea pentru miliția s'au plătitŭ 179 fl. 21 cr., au rĕmasŭ restanță încă cu finea lui Iulie 19,919 fl. 27 cr. Așa déră diferența este colosală și dările nu se potŭ incassa. In adunarea comitatensă dela 10 l. c. s'a discutatŭ seriosŭ cestiunea acésta și la urmă s'a luatŭ hotărîrea, ca după ce poporulŭ îșĭ va aduna bucatele de pe câmpŭ, sĕ se pornéscă esecuțiile.— Ce „fericire“ aștéptă pe sĕrmanulŭ poporŭ! Intr'o singură ḍi esecutorii unguréscĭ îi vorŭ spulbera fructele muncei sale!

Adî nópte a bătutŭ peste Braşovŭ unŭ vêntŭ cumplitŭ care a pricinuitŭ mai multe pagube, a smulsŭ arborî din rădĕcină, a rĕsturnatŭ stobore, a stricatŭ coperişe şi altele. Unŭ lucrătorŭ dela o fabrică de ciorapî, mergêndŭ adî dimineţă la lucru pe după ḑidurile din josŭ (promenadă), unŭ arbore, smulsŭ din rădĕcină, fù aruncatŭ de vêntŭ peste elŭ, sdrobindu-i capulŭ. Nenorocitulŭ fù transportatŭ la spitalulŭ orăşenescŭ.

—x—

Cetimŭ în „Rĕsboiulŭ“: Dualismulŭ austro-ungarŭ a făcutŭ fiasco în Bucurescî. Se scie desbinarea ce s'a produsŭ între membrii casinului austro-ungarŭ. Acéstă desbinare s'a accentuatŭ mai multŭ Joi, cu ocasia serbării în onórea împĕratului Franciscŭ Iosifŭ. Austriacii au avutŭ banchetŭ la casinŭ sub preşedinţa ministrului plenipotenţiarŭ alŭ Austro-Ungariei, pe când Ungurii au făcutu serbarea în modŭ isolatŭ la hotelŭ de Franţa“.

—x—

In 14 Augustŭ n. tinerii industriaşi ungurî s'au întrunitŭ în Clusiu într'unŭ congresŭ. A fostŭ tămbălĕu mare: împuşcăturî cu trescurî, petrecerî banchete, toaste ş. a. Principalulŭ lucru e, că s'a mâncatŭ şi s'a beutŭ kulturegyletesce. Lucru secundarŭ e ce urméză: s'a respinsŭ de congresŭ propunerea lui Kiss Alex. directorulŭ academiei comerciale din Clusiu, ca ministerulŭ sĕ nu mai creeze scóle comerciale medii, eventualŭ pe cele esistente sĕ le caseze; s'a primitŭ însĕ propunerea sĕ céră crearea de catedre pentru specialităţî scienţifice comerciale la universităţî. In şedinţa următóre „patrioţii“ s'au certatŭ între ei. S'au primitŭ tóte propunerile privitóre la maghiarisarea comerţului, cu sprijinulŭ camerelorŭ de comerţŭ şi creându-se unŭ lexiconŭ de isvórele industriei „unguresci“. — Audî comedia naibii! maghiarisarea comerţului! Ţî vine sĕ te strîmbî de rîsŭ.

—x—

Suntŭ numiţî cadeţî-locţiitorî de ofi erî în infanteriă absolvenţii scólei de cadeţî: Iulianŭ Marţianu din reg. 62 în reg. 82; Aurelŭ Căpitanu din reg. 62 în reg. 43; Eugenŭ Piposŭ din reg. 62 în reg. 33; Iónŭ Bradu din reg. 62 în reg. 43.

—x—

Congresulŭ studenţilorŭ din România se va ţine în anulŭ acesta la Craiova, în timpulŭ esposiţiunei.

—x—

In munţii Ciucului gendarmeria urmăresce nisce bandiţî. Se crede că suntŭ aceia, carî înainte cu câteva sĕptĕmânî se aflau în munţii Făgăraşului.

—x—

Ni se scrie din Lugoşŭ: In 18 l. c., adecă Joi diminéţa la 7 óre, a isbucnitŭ unŭ focŭ înspăimântătorŭ în oraşulŭ Lugoşŭ, a prefăcutŭ în cenuşă trei case şi unŭ grajdŭ la marginea oraşului. Causa focului nu se scie sigurŭ, se ḑice, că plecândŭ muierea la piaţă sĕ vêndă verdeţurî, a lăsatŭ foculŭ pe vatră, er copii jucându-se cu focŭ, a picatŭ unŭ tăciune lângă pragulŭ grajdului în imediata apropiere a paielorŭ. Paiele numai decâtŭ au luatŭ focŭ, şi într'unŭ pătrarŭ de óră întregŭ grajdulŭ a fostŭ în flacărî. Fiindŭ grajdulŭ forte aprópe de casă şi aceea numai decâtŭ s'a aprinsŭ. Copii în spăimântaţî au fugitŭ în casă. Vêntulŭ a suflatŭ spre nenorocire chiar în direcţiunea caselorŭ vecine. Oamenii ocupaţî cu copii au uitatŭ de caii din grajdŭ, de purceii închişî, până ce în urmă treḑiţî din confusiunea lorŭ, şi-au adusŭ aminte în estremulŭ pericolŭ de animalele închise. Li-a succesŭ a le scăpa, afară de unŭ mânzŭ, 9 purcei şi grâu de pre 2 lanţurî de pămêntŭ. Acestea au căḑutŭ victima focului. Viéţa copiilorŭ s'a scăpatŭ, singurŭ unulŭ a căpĕtatŭ o rană la capŭ, însĕ nu e mortală. Ĕtă într'o óră 3 familii au ajunsŭ la sapă de lemnŭ rĕmânêndŭ făr' de locuinţă acuma, în apropierea ernei. Noroculŭ a fostŭ că vêntulŭ n'a suflatŭ mai tare şi pompierii au alergatŭ la faţa locului, căcî altcum ar fi pututŭ arde întrega stradă.

Bilete cu preţurî scădute la adunarea »Associaţiunei transilvane.« Cu apropiarea adunării generale a „Associaţiunei transilvane pentru cultura poporului românŭ, membrii esternî şi alte persóne voiescŭ sĕ afle de timpuriu, decă i-se va acorda ca şi în alţî anî şi ca la nenumĕrate alte reuniunî recunoscute de guvernŭ, favórea de a pute călĕtori la Sibiiu cu preţurî scădute. Noi aflămŭ dela Sibiiu cu părere de rĕu, că după ce comitetulŭ „Associaţiunei“ a înaintatŭ petiţiunea sa în 11 Iuliu la direcţiunea centrală a căilorŭ ferate în B.-Pesta, eră în 15 Augustŭ a urgitatŭ pe cale telegrafică, abia în 19 Augustŭ ii venì rĕspunsulŭ totŭ telegraficŭ, că cererea comitetului s'a înaintatŭ la ministeriu. Urmarea este invederată. Comitetulŭ, neavêndŭ permisiune mai înaltă, nu póte sĕ împartă dela sine blanchette justificative, lucru ce nu i s'a întêmplatŭ nicî-odată în 26 de anî. Aşa rĕmâne ca dd. membrii locuitorî aprópe de staţiunî mai marî sĕ-şî ia bilete de venire şi intórcere (tour et retour), carî se dau pe câte 10 ḑile inclusive.

Intre altele ni-se scrie, că adunarea generală are sĕ fiă cu atâtŭ mai bine cercetată, cu câtŭ este dorinţa mai mare a multorŭ părinţî ca sĕ se convingă în persónă despre organisarea internatului de fete, în care voescŭ sĕ-şî aşeḑe fiicele lorŭ. Se mai adauge, ca clasa complimentară pe care comitetulŭ a decisŭ a o adauge conformŭ legei la celelalte patru superióre, va avé de scopŭ mai vêrtosŭ deprinderea practică în economia casei, în comptabilitate ş. a.; despre care se va ţiné şi o conferenţă ce se va adresa mai alesŭ cătră mame.

Incendiulŭ din Voila.

Sâmbăta inferióră, 20 Augustŭ 1887.

In 19 l. c. la 12 óre din ḑi a isbucnitŭ unŭ focŭ vehementŭ în comuna Voila, dela capulŭ comunei de cătră apusŭ şi ajutatŭ de unŭ vêntŭ teribilŭ în 15 minute, jumĕtate comuna fù în flacărî — ardêndŭ partea dreptă dealungul drumului ţĕrei — de cătră apusŭ spre răsăritŭ în lungime de unŭ chilometru la 60 familii, în mare parte casele şi apoi tóte edificiele economice cu tótă recolta câmpului, rĕmânêndŭ bieţii ómenî numai cu ce a fostŭ pe ei. Asiguraţî a fostŭ prea puţinî. Pe la 3 óre pre lângă mare încordare şi periculŭ a succesŭ miliţiei dela institutulŭ reg. ung. de hergelii din Sâmbăta inferióră a localisa foculŭ pe partea stângă a drumului, tocmai în centrulŭ comunei, altcum încă 30—40 familii arŭ fi rĕmasŭ numai cu vatra pămêntului. Multă activitate a desvoltatŭ la stinsŭ încă pompierii din Cinculŭ mare şi Cincşiorŭ. Foculŭ în a nicî adî dimineţă nu era cu totulŭ stinsŭ. Dauna e forte considerabilă.

Ca bieţii ómenî sĕ şi pótă baremî încâtva alina fómea, am colectatŭ aicî în comuna Sâmbăta, încă adî de diminéţă 80 pânî, cam 6—7 kilo slănină, cépă, cas ra veţî şi făină de mămăligă; căcî nu li-a rĕmasŭ la cea mai mare parte nicî ce sĕ bage odată în gură.

Pĕtrunsŭ de durerea, paguba şi nenorocirea ce au înduratŭ bieţii locuitorî din Voila, rogŭ pre toţî iubitoriî de ómenî de a tinde mâna de ajutorŭ celorŭ nenorociţî, de-a face colecte în banî şi naturale şi pe acelea după posibilitate a-le trămite orî la adresa subscrisului, orî la primăriei comunale din Voila. Apelezŭ încă odată la simţulŭ de caritate alŭ on. publicŭ, rugândŭ pe toţî acei marinimoşî domnî a primi înainte mulţămirile mele pentru donulŭ de caritate ce vorŭ oferi nenorociţilorŭ!! Adresa: Sâmbăta-inferióră*) (Alsó-Szombatfalva) comit. Făgăraşului, posta în loco.

N. Albini.

Furtună mare.

Ciufudŭ, 19 Augustŭ 1887.

Căldura înăbuşitóre, ce a domnitŭ de vr'o câteva ḑile încóce pe la noi, a fostŭ urmată de unŭ ce înspăimântătorŭ.

Erî în 18 a curentei însĕ se părea multŭ mai mare acéstă căldură nesuferibilă, încâtŭ stândŭ omulŭ locului, în umbră, nu mai putea resista în contra unui curentŭ, ce pe la noi numai arareorî se îndatinéză.

Ce sĕ veḑî? Era cam pe la orele $4^1/_2$ p. m., când pe firmamentŭ norî aduşî de unŭ vêntŭ teribilŭ te grămădeau de cugetai că numai decâtŭ o re se cadă pe pămêntŭ. Vintulŭ a începutŭ a sufla totŭ mai cu vehemenţă, încâtŭ omulŭ în drumŭ era necesitatŭ a sta locului, ţinutŭ de vêntŭ.

Cu tóte că până la înseratŭ mai era multŭ, atâta s'a fostŭ întunecatŭ, încâtŭ nu se mai vedea de locŭ; nu multŭ după acésta vêntulŭ a începutŭ a sufla din deosebite părţî; plóia încă nu întârḑiă a veni din norii cei îngrozitorî şi negri ca o nópte de cele întunecate şi adusă de puternica furtună. Nu mai cădeau picăturî, ci ploua de credeai că varsă cu ciubărulŭ (hârdăulŭ). Nu putea omulŭ sĕ observe mai departe dela faţa sa nimicŭ, ca şi când ar fi privitŭ prin unŭ părete seu altŭ obiectŭ nestrăvĕḑĕciosŭ. Acéstă tempestate a duratŭ neschimbatŭ timpŭ aprópe de o jumĕtate de oră. Totŭ omulŭ carele a fostŭ martorulŭ acestei tempestăţî a fost pĕtrunsŭ de o adevĕrată spaimă de potopŭ.

Cele mai tarî clădirî părea că se vorŭ nimici, şi în adevĕrŭ că furtuna a causatŭ şi stricăciunî pe unde a străbătutŭ în plantele din câmpŭ, d. e. cucuruze, vii şi altele, — apoi în mare parte la clădirî economice şi la fĕnulŭ şi grâulŭ strînsŭ în stogurî şi clăi — ducêndŭ cu sine din o ogradă în cealaltă pae şi snopî de grâu.

S'au datŭ şi casurî ca acelea, că ómenî au fostŭ trântiţî la pămêntŭ şi mânaţî de puterea vêntului oribilŭ în marî distanţe totŭ de-a rota pe pămêntŭ.

Aceste suntŭ, Onor. Redacţiune, ce potŭ da, spre informaţiune din cele ce s'au petrecutŭ pe la noi în ḑiua de erî 18 Augustŭ, şi totŭ odată ḑiua onomastică a Maiestăţei Sale Impĕratului nostru.

Toma Simu
învĕţ.

Agricultura în Germania.

O escursiune agricolă făcută la Rosalii 1884 în provincia Sacsonia

Ocnele şi industria dela Stassfurt.

(Urmare.)

Pe deplinŭ satisfăcuţî de studiile făcute la Stassfurt, Vinerî la 2 óre d. a. plecarămŭ spre Bernburg, ca sĕ visitămŭ încercările cu nisipŭ ale eruditului profesorŭ Hellriegel, şi de acolo apoi eră sĕ călĕtorimŭ la oraşulŭ Quedlinburg, unde era sĕ durmimŭ.

*) Sâmbăta de Voila e numai unŭ chilometru în depărtare, decî orî-ce oferte marinimóse, se trimitŭ, se potŭ imanua inmediatŭ.

FOILETONŬ.

(33)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

XI.

Felice scapă.

Fericire pentru Fiametta, că nu uitase aspra meseriă de atâţea anî moştenită, în familia sa, îşî aducea aminte că în copilăriă lopătase adeseaorî forte bine pe lagune. Prin urmare nu-i fuse greu, după ce sărî în luntrea lui Ricardo, s'o facă sĕ lunece pe suprafaţa netedă a lacului totŭ aşa de iute cum ar fi putut'o mâna gondolierulŭ celŭ mai voinicŭ.

Din când în când, fără sĕ înceteze sĕ vîsleze, Fiametta întorcea puţinŭ capulŭ ca sĕ se uite în mijloculŭ apei, fiindŭ că cum şedea ea pe banca de lopătarŭ şi cu faţa spre Isola Bella îi era greu sĕ vedă aceea ce avea atâta interesŭ ca sĕ descopere.

Nu trecuseră 20 de minute de când părăsise ţĕrmulŭ insulei, când ḑări o luntre care fugea totŭ aşa de repede ca a ei. Insĕ lucru ciudatŭ, luntrea acésta venea dinspre largulŭ apei; era prin urmare cu spatele spre Peschiera şi părea că se îndreptă cu tótă iuţela spre Isola Bella.

Cine era der în luntrea aceea? Ce-i păsa ei? Aceia, orî şi cine ar fi fostŭ ei, erau sănĕtoşî. Ea trebuia s'a lerge spre cei carî póte sĕ înecau în ceasulŭ acesta.

Pe când se gândea Fiametta astfelŭ, i se părŭ că aprinse e cineva o masala (torţă) pe bordulŭ luntrei, care se vedea încă. Der, lucru ciudatŭ! flacăra acelei facle se înălţă numai decâtŭ nespusŭ de susŭ asvêrlindŭ împrejurulŭ ei miriade de scântei. Nu cumva cei din luntre puseseră focŭ din prostiă tuturorŭ uneltelorŭ luntrei? Nu mai puté fi îndoială! Fiametta vedea cu groză unŭ adevĕratŭ incendiu.

Der cum sĕ desvoltase focŭlŭ aşa de repede?

Instinctivŭ şi fără sĕ aibă consciinţă de ce face, Fiametta privea la focŭ.

Groza nu era însĕ la culmea ei. Nu trecură nicî două secunde după ce s'aprinse foculŭ şi Fiametta ḑări doi ómenî mişcându-se şi sbuciumându se în mijloculŭ flacărilorŭ. Pe unulŭ din ei îlŭ cunoscû numai decâtŭ: era sergentulŭ Bartolomeo.

Der cine este celălaltŭ cu obrazulŭ golaşŭ? Măcar că-i eşiseră ochii din capŭ, măcar că groza îi sburlise totŭ pĕrul sivŭ pe capŭ, Fiametei i se părŭ că-şî aduce aminte de trăsurile acelea.

Fiametta revede lagunele, casa ce se clatină, în care s'a nascutŭ ea; vede pe buniculŭ legănândŭ pe copii cu cântecele lui de mare, cărora rafalele vêntului le slujescŭ dreptŭ acompaniamentŭ; vede lângă dênsulŭ obrazulŭ seriosŭ şi tristŭ alŭ Giovanei, care séra înainte de culcare şi diminéţa în ḑorî de ḑi cârpesce sdrenţele familiei. Povera mamă Giovanna!

Der pentru ce îşî amintesce ea scenele acestea din copilăriă, acum când vede pe omulŭ acesta necunoscutŭ, care ca unŭ demonŭ rĕsare din cuptorulŭ acesta? Ah, miseriă! omulŭ acesta, ea îlŭ cunósce; acum, este Pietro, este tatălŭ ei!

Fiametta ţipă şi'şî acopere obrazulŭ cu amêndouĕ mânile ca sĕ scape de vedenia aceea fiorósă; când ridică capulŭ şi se uită împrejurŭ nu mai vede nimicŭ: şi luntrea şi ómenii dintr'însa au căḑutŭ în fund lŭ prăpastiei; şi laculŭ nicîodată n'a părutŭ mai liniştitŭ şi luna'şî reflectă melancolicŭ chipulŭ ei pe suprafaţa lui argintată.

Fiametta îşî înecă lacrimele şi gândindu-se la datoria ce i se impune, apucă ér lopeţile şi vêslézâ cu furiă spre loculŭ unde crede ea că presenţa-i este urgentă.

Deodată vedeniă nouĕ: o altă luntre trece ér; haine lungî albe plutescŭ înapoi, unde o femeiă pare întinsă ca şi cum ar dormi.

Bărbatulŭ care duce luntrea.... Der nu, nu este o vedeniă, ea îlŭ vede bine cum se scólă, câtŭ e de înaltŭ şi cum se rĕstórnă înapoi pentru ca sĕ s'apese mai bine pe lopeţî; bărbatulŭ acesta este contele Batista Martinengo, podestatulŭ Padovei. Póte se trecă înainte, nu pe dênsulŭ îlŭ caută Fiametta.

Ce mai este?...

N'a auḑitŭ ea unŭ ţipetŭ uşorŭ, şi în fierberea apei, colo, înainte'i, nu e unŭ omŭ care se bate, nu-i o formă nehotărită care apare şi dispare pe rêndŭ?

Aide, curajŭ, Fiametto! cârmesce cu putere, póte că mai este vreme!

Fiametta sosesce, caută, ascultă şi nu mai aude nimicŭ, nu mai ḑăresce nicî unŭ semnŭ care s'o călăuzéscă.

Der ce suntŭ acelea ce se ridică d'asupra apei? nu suntŭ óre mânî?

Ea apucă mânile acestea şi le trage voinicesce şi scóte şi pune în luntre pe Felice Badoer, care era sĕ se cufunde.

— Singurŭ! ce felŭ! este singurŭ?.... Escelenţă!.... domnule Badoer!.. ḑice Fiametta aşeḑându-lŭ în fundulŭ luntrei.

Insĕ Felice nu rĕspunde. Fiametta se uită peste lacŭ. Insĕ câtŭ ţine laculŭ ea nu vede nimicŭ. Şi décă va fi acolo secretulŭ unei morţî próspete, laculŭ îlŭ ascunde în adêncimile sale....

Biata Fiametta se uită atuncî la Felice Badoer.

Bernburg, capitala ducatului de Anhaltŭ, e unŭ orașŭ frumușelŭ, s'ar pute asĕmĕna cu Sibiiulŭ, are o bunișică industriă de mașinĭ agricole, ér în giurulŭ luĭ se cultivă érășĭ fórte multe sfecle de zacharŭ. Totŭ ce e maĭ însemnatŭ adĭ în Bernberg, pe lângă fabricĭ, e o școlă de grădinăritŭ și stațiunea de încercare, ce se află sub conducerea d-luĭ Hellriegel. Onorabiliĭ cetitorĭ mĕ vorŭ scusa, décă voiu face și acĭ o mică digresiune și voiu trata în câteva cuvinte cestiunea stațiunilorŭ de încercare, arĕtândŭ, cum în Germania sciința merge mână în mână cu vieța practică, pe când la noĭ ele se află în nisce regiunĭ cu totulŭ diferite, avêndŭ aerulŭ de a se esclude una pe alta.

In Germania statulŭ, reuniunile seu societățile de proprietarĭ dintr'unŭ districtŭ séu altulŭ, după cum eĭ producŭ maĭ multŭ o plantă séu alta — sfeclă de zacharŭ, orĭ gogoșe (cartofĭ) pentru fabricarea de spirtŭ orĭ scrobială, séu țînŭ vacĭ pentru lăptăriă etc. — după natura solulŭ și a regiuneĭ, plătescŭ bine pe unŭ omŭ învĕțatŭ, care a făcutŭ studiĭ speciale în acelŭ ramŭ, îĭ punŭ la disposiția case, grădinĭ și agriĭ necesarĭ, îĭ dau tóte mijlócele necesarĭ, numaĭ ca elŭ sĕ se ocupe în continuu cu necesitățile și lipsele producțiuneĭ loru: sĕ cerceteze pămêntulŭ lorŭ din tóte punctele de vedere, d. e. din punctulŭ de vedere alŭ căldureĭ, alŭ geruluĭ, umedeleĭ, substanțielorŭ organice și mineralice; sĕ facă totŭ felulŭ de încercărĭ de lucrarea pămêntuluĭ și a planteĭ anumite; sĕ caute nouĕ metóde de lucrare și producțiune, carĭ sĕ fiă maĭ simple și maĭ rentabile, și acele sĕ li-le comunice și lorŭ fiă prin conferințe publice, fiă prin diarele reuniuneĭ séu cele locale, ca și eĭ sĕ pótă scădé spesele producțiuneĭ lorŭ și astfelŭ sĕ-șĭ pótă mări venitulŭ curatŭ; sĕ studieze totŭ felulŭ de mașinĭ, instrumente și metode nouĕ, ce s'au descoperitŭ orĭ introdusŭ în vr'o parte a lumeĭ cu scopŭ de a înlesni producțiunea; sĕ le facă analise din probele de sĕmênțe, — ierburĭ — nutrețurĭ și îngrășeminte, ce vorŭ a cumpăra, décă acele suntŭ falsificate orĭ nu, și décă conținutulŭ lorŭ corespunde prețuluĭ cerutŭ etc.

Cu unŭ cuvêntŭ: stațiunile de încercare se ocupă cu tóte cestiunile și necesitățile agricultorilorŭ din acelŭ ținutŭ. Fiăcare membru alŭ reuniuneĭ contribue cu o mică cotisațiă anuală la întreținerea stațiuneĭ și în schimbŭ analisele și probele trimise de elŭ se facŭ séu gratuitŭ, séu pe lângă o mică remunerațiă, pe când nemembriĭ pentru analise trebue sĕ plătescă taxe cu multŭ maĭ marĭ. De multe orĭ stațiunile de încercare suntŭ împreunate și cu școle speciale din aceeașĭ ramură de lăptăriă, fabricațiune de zaharŭ, de spirtŭ, bere, viniculturǎ, orĭ de agricultură — și distribuite astfelŭ, ca fiă-care regiune sĕ-șĭ aibă orĭ școlă de agricultură, orĭ stațiune de încercare.

Totŭ de aceeașĭ categoriă era și stațiunea de încercare din Bernburgŭ, care era întreținută de reuniunea fabricanțiilorŭ de zacharŭ din ducatele Anhalt-Dessau, dér maĭ primia și ceva ajutorŭ dela statŭ. Importanța și necesitatea unorŭ asemenĭ instituțiunĭ și pentru noĭ reese destulŭ de lămuritŭ și comitetulŭ școlelorŭ grănițerescĭ din Sibiiu și Năsĕudŭ ar face fórte bine décă adĭ, când fiăcare comună trebue sĕ-șĭ aibă școla sa propriă, pe unele din școlele centralĭ, de compania de odiniórǎ, le-ar transforma în școle speciale de agricultură, silvicultură, horticultură, orĭ de meseriĭ atâtŭ în interesulŭ aceleĭ școle, câtŭ și alŭ ținutuluĭ întregŭ.

Deșĭ venerabilulŭ profesorŭ Hellriegel ne avisase, că nu va pute fi acasă, invitatŭ fiindŭ la o nuntă în altŭ orașŭ, și trimesese pe unulŭ din ajutórele sale la gară, ca sĕ ne întêmpine și conducă la stațiunea de încercare, totușĭ și dênsulŭ amânǎ plecarea și veni, ca însușĭ sĕ ne arate încercările și studiile sale. Mijlócele bănescĭ, de care dispunea elŭ, suntŭ fórte însemnate, și pe lângă clădirile construite anume, avea din tóte aparatele și instrumentele trebuinciόse totŭ ce era maĭ bunŭ, maĭ scumpŭ și maĭ precisŭ. Ca ajutătorĭ avea 2 doctorĭ în chimiă.

Intrândŭ în localulŭ lorŭ, ne arată maĭ întâiu laboratoriulŭ și arangiarea aceluia. Indată trecêndŭ la o mésă ne arătă sub microscopŭ Nematoda, lat. Heterodera Schachtii, parasitulŭ acela de pe sfecle de zacharŭ, care se prăsesce, când au fost cultivate de maĭ multe orĭ sfecle de zachar pe acelașĭ locŭ fără întrerupere. El îĭ luase cu nisce sfecle cu pămênt cu tot și'ĭ ținea sĕ se înmulțéscă, sĕ-ĭ pótă urmări și studia din tóte punctele de vedere: prăsirea, crescerea, desvoltarea și înmulțirea luĭ, precum și mijlócele prin carĭ ar puté fi esterminatŭ cu desĕvîrșire.

Astfelŭ dispunêndŭ de o colecțiune însemnată de atarĭ parasițĭ, ni-lŭ putŭ arĕta — se înțelege de 300—400 orĭ maĭ mare decâtŭ e în mărimea naturală — în tóte fasele desvoltăriĭ luĭ, ca ouă, ca micĭ vermulețĭ albĭ fără diferența de secsŭ, apoĭ după diferențiare ca bărbatŭ și femeă, femeă plină de ouă etc. Deșĭ îĭ vedeamŭ de 3—400 maĭ marĭ decum suntŭ în mărimea naturală, totușĭ nu păreau maĭ marĭ decâtŭ vêrfulŭ unuĭ micŭ acŭ de cusutŭ încâtŭ abia-ĭ dăriam. Mijloculŭ, cu care i-arŭ pute estermina nu s'a găsitŭ încă, decâtŭ numaĭ unele mĕsurĭ palliative: de a-ĭ smulge cu plante cu totŭ atară, și de a nu cultiva maĭ multŭ de 3 orĭ una după alta sfeclă de zacharŭ, ci a-le schimba cu alte plante: grâu, sĕcară, orzŭ, cartofĭ și apoĭ după 1—2 anĭ póte érășĭ urma sfeclă. (Va urma).

Manualulŭ firmelorŭ comerciale din Ungaria. Camera comercială din Brașovŭ ne avisézǎ, că în Budapesta a apărutŭ de curêndŭ unŭ manualŭ alŭ firmelorŭ comerciale din Ungaria, Banatŭ și Ardealŭ. Autorulŭ acestuĭ manualŭ, edatŭ sub auspiciile ministeriuluĭ de agricultură și comerciu, se numesce Edmund Battonyai. Acéstă carte conține tóte firmele protocolate din Ungaria după loculŭ unde se află și cuprinde și date asupra raporturilorŭ de dreptŭ. Deórece manualulŭ e lucratŭ pe temeiulŭ isvórelorŭ oficiale, camera ilŭ recomandă ómenilorŭ de afacerĭ.

Ultime sciri.

Lisabona, 19 Augustŭ. — Deputatulŭ Ferreira, care pălmuise pe ministrulŭ de marină, a fostŭ condamnatŭ la patru lunĭ închisóre.

Roma, 19 Augustŭ. — La 8 c. se va începe cu compunerea corpuluĭ specialŭ africanŭ de espedițiă. Se speră că elŭ va fi deplinŭ organisatŭ până la finele luĭ Septemvre și va puté pleca la destinațiă. Din cercurile aristocrațieĭ s'au anunțatŭ maĭ mulțĭ tinerĭ ca sĕ între de bună voiă în acelŭ corpŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

FILIPOPOLŬ, 22 Augustŭ. — Cestiunea nouluĭ ministerŭ nu s'a resolvatŭ încă. In fața greutățilorŭ esistente, e posibilŭ, că ministerulŭ actualŭ va rĕmâné în funcțiune. E temere că amnestia va avé, după reîntórcerea emigranțilorŭ, urmărĭ rele. De aceea e probabilŭ, că se vorŭ amnestia numaĭ aceia, carĭ cerŭ a li se da voiă sĕ se reîntórcă în țéră.

BRUXELLE, 22 Augustŭ. — „Nord" declară, că Rusia nu va întreprinde niciĭ unŭ pasŭ militarŭ în privința Bulgarieĭ.

LONDRA, 22 Augustŭ. — Se vorbesce, că oposițiunea va înmâna regineĭ o adresă cerêndŭ retragerea proclamațiuneĭ guvernuluĭ privitóre la suprimarea ligeĭ naționale irlandeze.

DIVERSE.

O săritură din balonŭ. — O mare mulțime de lume s'a adunatŭ, acum câteva dile, la Rockaway, lângă New York, spre a vedé pe aeronautulŭ Baldwin sărindŭ dintr'unŭ balonŭ dela o înălțime de milă. Pentru acéstă săritură Baldwin s'a servitŭ de o umbrelă anume construită. La inceputŭ căderea a mersŭ cu o iuțélă teribilă, căcĭ umbrela nu se deschisese destulŭ de repede, dér în fine Baldwin cădu linŭ în apele micĭ dela Jamaica. Căderea a duratŭ 84 de secunde.

Necrologŭ. — Jalnica familiă *Olteanu din Craiova*, soție, copiĭ, nepoțĭ și surorĭ, îșĭ face trista datoriă de a încunosciința pe cunoscuțĭ despre încetarea din viéță a neuitatuluĭ **Constantinŭ Olteanu**, administratorŭ alŭ creditului agricolŭ din Craiova, adormitŭ după îndelungate suferințe în Domnulŭ adĭ la 8 óre diminéța, în vîrstă de 55 anĭ. Rĕmășițele pămêntescĭ ale rĕposatuluĭ se vorŭ înmormênta dela casa jeluitoruluĭ sĕu ginere Dr. Daniilŭ Bărcianu (Kreuzgase Nr. 16) Sâmbătă la cinci óre d. a. în cimiterulŭ bisericiĭ române din suburbiulŭ Josefinŭ.

Sibiiu, la 6 (18) Augustŭ 1887.

Adelina Olteanu, soție. Elena Br. Popp, Amalia Filipŭ, Ana Șandorŭ, surorĭ. Silvia mărit. Bărcianu, Fulvia, Horia, Camilŭ, Marcelŭ, Nonu, Măriόra, Adelina, fiĭ și fiice. Dr. Daniilŭ Bărcianu, ginere. Adelina și Sorinŭ, nepoțĭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

Tênĕrulŭ este scursŭ de obosélă; însĕ Fiametta, care se pricepe, nu descopere la dênsulŭ niciĭ unŭ semnŭ de asfixiă. Adevĕratŭ că nu trece multŭ și-șĭ vine Felice Badoer în fire; ochi-ĭ suntŭ totŭ închișĭ, însĕ a oftatŭ ușorŭ, și, din buzele'ĭ crăpate i-a scăpatŭ unŭ nume, numele iubiteĭ luĭ:

— Veneția!... îngână elŭ.

Fiametta l'a auditŭ. Ea-ĭ ridică capulŭ;

— Oh, vorbesce!... Ce s'a făcutŭ Veneția, stăpâna mea scumpă? A muritŭ, póte? dice ea.

— Nu'!... rĕspunde Felice.

— Ah! Mulțămescŭ luĭ Dumnedeu! Dér unde este acum? Sciĭ?

— Da.

— Oh, te rogŭ! spune-mĭ!

— Numaĭ decâtŭ! dice Felice silindu-se sĕ șĭ ridice capulŭ.

După o clipă de tăcere dice er:

— Podestatulŭ!... oh!.. mișelulŭ!... mĭ a răpit'o... a dus'o... colo în vițuina luĭ dela Isola Bella... negreșitŭ pentru ca s'o facă prada luĭ.... tigru!

— In sfîrșitŭ este sĕnĕtósă? a scăpatŭ?... este în siguranță? întrebă Fiametta.

— In siguranță! da, décă vreaĭ, este la locŭ sigurŭ! dice elŭ!

— Bine! te pricepŭ! — dice Fiametta; dér despre asta o sĕ ne ocupămŭ maĭ târdiu. Maĭ ânteiu sĕ vedemŭ de ce avemŭ maĭ multŭ de grăbitŭ. Este o altă victimă în ajutorulŭ căreia trebue s'alergŭ; adĭ, signore Felice, în ochiĭ meĭ celŭ puținŭ, viața unuĭ gondolierŭ face câtŭ a unuĭ senatorŭ.

— Haĭ?.. ce maĭ este asta? ce vreaĭ sĕ diciĭ?

— Podestatulŭ nu te-a lovitŭ numaĭ pe d-ta și bietulŭ Ricardo alŭ meu, pe care l'am părăsitŭ pentru ca s'alergŭ în ajutorulŭ d-tale, zace acum greu rănitŭ, de mórte póta, singurŭ într'unŭ colțŭ alŭ parculuĭ din Isola Bella.

— Bietulŭ Ricardo! alergă iute la elŭ!

— Aĭ dreptate, monseniore, acum n'avemŭ vreme sĕ stămŭ de vorbă.

Fiametta îndreptă luntrea spre Isola Bella unde se și opri în mijloculŭ rogozuluĭ unde ascunsese Ricardo de cu séră luntrea luĭ.

Gondolierulŭ ședea totŭ la rădĕcina stejaruluĭ unde ilŭ pusese Fiametta.

— Ce e nou? o întrebă elŭ cum o dări.

— Amêndoĭ suntŭ scăpațĭ! rĕspunse Fiametta.

— Atuncĭ tóte mergŭ bine!

Pe urmă, ca și cum ar fi așteptatŭ numaĭ scirea acésta pentru ca sĕ pótă leșina, gondolierulŭ lăsă capulŭ pe spate și cădu încetŭ josŭ.

— Oh, Dumnedeule! numaĭ sĕ lŭ potŭ duce până la luntre! dise fata.

Adevĕrŭ vorbindŭ nu era ușorŭ lucru deșĭ fata lagunelorŭ era totŭ atâtŭ de voinică pe câtŭ era de curagiósă. Greulŭ era ca sĕ ridice pe gondolierŭ de josŭ pentru ca sĕ-lŭ ia în spate.

Fiametta isbuti însĕ. Acum trebuia numaĭ sĕ-lŭ ducă până la bordŭ. Din fericire partea dinaintea luntreĭ se prinsese între 2 stilpĭ pe jumĕtate putredĭ, carĭ o țineau maĭ strașnicŭ decâtŭ décă ar fi fostŭ legată d'amêndouĕ capetele de douĕ titireze pe Rialto.

După ce aședă pe Ricardo lângă Felice în fundulŭ luntreĭ și după ce puse luntrea pe apă, se gândi unŭ momentŭ, rădimată pe lopeță, încătrău s'apuce. Lucrulŭ merita sĕ fie chibzuitŭ, fiind că era vĕditŭ lucru că a doua di de diminéță orĭ chiar peste nópte, podestatulŭ are sĕ bage de sémă dispariținea corpuluĭ gondolieruluĭ și fuga Fiametteĭ. Pe de altă parte érășĭ negreșitŭ că va trimite ómenĭ carĭ s'o împiedece d'a ajunge până în Veneția, unde presința eĭ ar puté grămădi furtunĭ pe capulŭ podestatuluĭ. Martinengo avea dér totŭ interesulŭ ca sĕ pue mâna pe Fiametta, și, ca consecință, ea, Fiametta, nu prea scia ce viclenii sĕ întrebuințeze pentru ca sĕ facă pe vênătorulŭ acesta fiorosŭ sĕ piardă calea apucată de vênatulŭ pe care-lŭ prigonea elŭ.

După ce se codi multă vreme, Fiametta se hotără s'apuce drumulŭ, care i se părea maĭ primejdiosŭ, drumulŭ spre Peschiera. Negreșitŭ că deocamdată podestatulŭ va trimite într'acolo pe ómeniĭ seĭ, însĕ Fiametta se gândi sĕ nu tragă la țĕrmŭ dreptŭ în Peschiera. Băgase ea de sémă pe malŭ, la câteva sute de pașĭ de orașŭ vre-o 5—6 colibe de pescarĭ și Fiametta avea credință în găzduirea pe care o va cere acelorŭ ómenĭ săracĭ.

Indată ce se hotără astfelŭ, se îndreptă spre Peschiera.

Incepea sĕ se îngâne diua cu nóptea când curajósa fată trase la malŭ în dreptulŭ unuĭ pescarŭ, care tocmaĭ vrea sĕ'șĭ înbarce mrejile. Se duse dreptŭ la elŭ. Ișĭ făcuse planulŭ. Hotărâse sĕ încredințeze sórta eĭ și p'acelorŭ doĭ bărbațĭ probității unuĭ pescarŭ, care-ĭ maĭ sigură decâtŭ probitatea unuĭ podestatŭ.

— Am venitŭ sĕ 'țĭ cerŭ asilŭ pentru mine și pentru alte douĕ persóne până nóptea viitóre! dise ea omuluĭ de mare.

— Asilŭ! nu cumva sunteți criminalĭ! dise pescarulŭ făcêndŭ unŭ pasŭ înapoĭ.

— Suntemŭ fugarĭ! dise Fiametta.

— De unde venițĭ?

— Dela Isola Bella și fugŭ de mânia podestatuluĭ împreună cu doĭ ómenĭ din carĭ pe unulŭ l'a înjunghiatŭ ér pe altulŭ l'a înecatŭ pe jumĕtate. (Va urma.)

Cursulu la bursa de Viena

din 20 Augustŭ st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	100 60
Rentă de hârtiă 5%	87.45
Împrumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 75
Bonurĭ rurale ungare	104.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 25
Bonurĭ rurale transilvane	104 40
Bonurĭ croato-slavone	104 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.50
Împrumutulŭ cu premiu ung.	121 50
Losurile pentru regularea Tiseĭ şi Segedinuluĭ	124 50
Renta de hârtiă austriacă	81 55
Renta de arg. austr.	82.80
Renta de aurŭ austr.	112 60
Losurile din 1860	135.70
Acţiunile băncei austro-ungare	885 —
Act. băncei de creditŭ ung.	288.75
Act. băncei de creditŭ austr.	285.25
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 94
Napoleon-d'orĭ	9 95
Mărcĭ 100 imp. germ.	61.55
Londra 10 Livres sterlinge	125 82

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 8 Augustŭ st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%).	$91\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	95—	$95\frac{1}{2}$
» convert. (6%)	$88\frac{3}{4}$	$89\frac{1}{4}$
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	$104\frac{3}{4}$	$105\frac{1}{2}$
» „ „ (5%)	$89\frac{1}{2}$	$90\frac{1}{4}$
» » urban (7%)	$103\frac{1}{4}$	$103\frac{3}{4}$
» » » (6%)	94—	95—
» » » (5%)	87—	$87\frac{1}{2}$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	$14.\frac{1}{4}$	$15.\frac{3}{4}$
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 22 Augustŭ st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump	8 62	Vênd.	8 65
Argint românesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.94	»	10 00
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.28
Imperialĭ	»	10.20	»	10.26
Galbenĭ	»	5 90	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	-	99.—
Ruble Rusescĭ	»	108.—	»	$109\frac{1}{2}$
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 2527—1887.

Escriere de concursŭ.

Pentru 10 stipendii din *Fundaţiunea fericitului Dr. Simeonŭ Ramontiai* se escrie concursŭ cu *terminulŭ de 15 Septemvre a. c. st. n.*, şi în specie: pentru 4 stipendii de câte 315 fl. v. a., din carĭ douĕ usuate: unulŭ de Dr Alesandru Popŭ şi altulŭ de Petru Todorescu rigorosante în medicină, devenite ambele vacante, ér celelalte douĕ usuate: unulŭ de Iuliu Grecu rigorosante în medicină la universitatea din Viena, şi altulŭ de Ioanŭ Florianŭ studentŭ în anulŭ alŭ IV-lea la Politechniculŭ din Budapesta dechiarate de vacante din motivulŭ, că ambii stipendiaţĭ nu s'au legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în studii în anulŭ scolasticŭ 1886/7.

Pentru unŭ stipendiu de 84 fl. v. a. usuatŭ de Liviu Martianŭ absolutŭ silvanistŭ la academia montanistică din Schemnitz.

Pentru 5 stipendii de câte 63 fl. v. a. usuate: de Danilă Popŭ absolutŭ de scóla reală din Deva, de Georgiu Raţŭ Basiliu Buteanu, Teodorŭ Buzanu şi de Corneliu Popŭ absolvaţĭ gimnasiştĭ cu esamenŭ de maturitate.

La stipendiele specificate acĭ potŭ concurge:

a) numai tinerĭ studenţĭ miserĭ, carĭ suntŭ născuţĭ în Transilvania şi suntŭ românĭ de nascere.

b) carĭ pe lângă purtare morală bună au din studii calculŭ de eminenă.

c) pe lângă ascultătoriĭ de medicină orĭ drepturĭ potŭ concurge şi aceia, carĭ se vorŭ aplica la sciinţele reale, precum: technica, montanistică şi silvanistică.

d) dintre concurenţĭ vorŭ avé preferinţă în sensulŭ testamentului, ceteris paribus cei de origine nobilĭ şi consângenii piuluĭ Fundatorŭ.

e) dela concurenţĭ se recere, ca *pe lângă testimoniele scolastice alăturate nu în origine, ci copie legalisate* la cererile concursuale, se mai producă: carte de botezŭ, atestatŭ de paupertate, care sĕ fiă subscrisŭ de antistia comunală politică şi de parochulŭ concernente şi întăritŭ cu sigilulŭ parochialŭ şi celŭ comunalŭ, precum şi cu subscrierea oficiuluĭ pretorialŭ, ér în cetăţĭ şi opide cu subscrierea antistiei cetăţene orĭ opidane, în urmă

f) concurenţii se numéscă espresŭ Institutulŭ la care şi unde vorŭ sĕ continue ascultarea sciinţelorŭ academice orĭ gimnasialĭ.

Cererile concursuale astfelŭ adjustate se se subştérnă până la terminulŭ supranumitŭ Consistoriului metropolitanŭ subsemnatŭ.

Concursele, carĭ nu vorŭ fi astfelŭ instruite şi nu se vorŭ subşterne în terminulŭ prefiptŭ, nu se vorŭ lua în consideraţiune.

Blaşiu, din şedinţa consistorială ţinută în 13 Augustŭ 1887.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Escriere de concursŭ.

Pentru douĕ stipendii de câte 52 fl. 50 cr. v. a. din *Fundaţiunea fericitului Episcopŭ Ioanŭ Bobu* usuate de absoluţii gimnasiştĭ maturisanţĭ Aureliu Ciurillianŭ şi Victorŭ Colceriu şi dechiarate de vacante *se escrie concursŭ cu terminulŭ de 15 Septemvre a. c. st. n.*

Doritorii de a obţiné unulŭ din aceste stipendii, au de a-şĭ instrui cererile sale concursuale amĕsuratŭ condiţiunilorŭ espuse în escrierea de concursŭ pentru stipendiele ramontiane şi pe acele a-le subşterne subsemnatului Consistoriu metropolitanŭ.

Blaşiu, din şedinţa consistorială ţinută în 13 Augustŭ 1887.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Escriere de concursŭ.

Pentru 3 stipendii *din Fundaţiunea fericitului Gavrilă Vaida*, douĕ de 60 fl. usuate: unulŭ de Victorŭ Anceanŭ absolutŭ gimnasistŭ maturisantŭ, ér celălaltŭ de Dionisiu Vaida studentŭ de a VII cl. gimn., carele însĕ nu s'a legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în studii în anulŭ scol. 1886/7, şi unŭ stipendiu de 50 fl. v. a. usuatŭ de Clementŭ Barbulŭ absolutŭ gimnasistŭ maturisantŭ şi dechiarate tóte trele de vacante, *se escrie concursŭ pe 15 Septemvre a. c. st. n.*

Cei carĭ dorescŭ se obţină unulŭ din aceste stipendii, concursele sale instruite conformŭ condiţiunilorŭ înşirate în concŭrsulŭ pentru stipendiele ramontiane, au sĕ le subştérnă subsemnatului consistoriu metropolitanŭ până la terminulŭ prefiptŭ.

Blaşiu, din şedinţa consistorială ţinută în 13 Augustŭ 1887.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Escriere de concursŭ.

Pentru 3 stipendii de câte 100 fl. v. a. din *Fundaţiunea fericitului Archiepiscopŭ şi Mitropolitŭ Alesandru St. Şuluţu* usuate de Gavrilŭ Tripon rigorosantŭ în drepturĭ, Silviu Stanciu medicinistŭ de anulŭ I. Iuliu Br. Popŭ studentŭ de a VII clasă la scóla reală din Deva şi dechiarate de vacante, celŭ dintéiu din motivulŭ că beneficiantulŭ a abdisŭ, ér celelalte douĕ pentru că beneficianţii nu s'au legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în studii în anulŭ scol. 1886/7, *se escrie concursŭ cu terminulŭ pe 15 Septemvre a. c. st. n.*

Concurenţii la aceste stipendii au de a-şĭ instrui cererile sale în sensulŭ condiţiunilorŭ espuse mai susŭ în concursulŭ pentru stipendiele ramontiane, şi pe acele până la terminulŭ indicatŭ a-le subşterne acestui Consistoriu metropolitanŭ.

Blasiu, din şedinţa consistorială ţinută în 13 Augustŭ 1887.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Escriere de concursŭ.

Pentru douĕ stipendii din *Fundaţiunea fericitului Canonicŭ metropolitanŭ Constantinŭ Alutanŭ*, unulŭ de 60 fl. v. a. şi altulŭ de 40 fl. v. a. usuate de gimnasiştii absoluţĭ Stefanŭ Bota şi Ioanŭ Fulicea şi dechiarate de vacante *se escrie concursŭ cu terminulŭ până în 15 Septemvre a. c. st. n.*

Concurenţii la aceste stipendii, cererile sale adjustate în sensulŭ condiţiunilorŭ din concursulŭ pentru stipendiele ramontiane au sĕ şi-le subştérnă subsemnatului consistoriu până la terminulŭ defiptŭ.

Blaşiu, din şedinţa consistorială ţinută în 13 Augustŭ 1887.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Escriere de concursŭ.

Pentru unŭ stipendiu de 60 fl. v. a. *din Fundaţiunea fericitului Petru Maiorŭ* usuatŭ de Petru Marinŭ gimnasistŭ absolutŭ *se escrie concursŭ cu terminulŭ până în 15 Septemvre a. c. st. n.*

Doritorii de a obţiné acestŭ stipendiu au de a-şĭ subşterne cererile sale concursuale instruite conformŭ condiţiunilorŭ înşirate în concursulŭ pentru stipendiele ramontiane, subsemnatului Consistoriu metropolitanŭ.

Blaşiu, din şedinţa consistorială ţinută în 13 Augustŭ 1887.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Nr. 431—1887.
ofic. vic.

Concursŭ.

Cu terminulŭ de 10 Septemvre a. c. st. n. se escrie concursŭ pentru ocuparea următórelorŭ staţiunĭ învĕţătorescĭ în Vicariatulŭ Rodnei:

1. Staţiunea de învĕţătorŭ secundarŭ la scóla confesională gr. cat. din Leşiu, cu salarŭ anualŭ de 150 fl. v. a. de primitŭ în rate lunare anticipative din fondulŭ scol. conf. gr. cat. alŭ respectivei comunităţĭ, apoi cuartirŭ naturalŭ şi 6 orgii de lemne.

2. Staţiunea de învĕţătorŭ la scóla confesională gr. cat. din Rebrişóra, ce se deschide de nou pe valea numită: „Gersa," cu salarŭ anualŭ de200 fl. v. a. de primitŭ în rate lunarĭ anticipative din fondulŭ scol. gr. cat. alŭ respectivei comunităţĭ.

3. Staţiunea de învĕţătorŭ la scóla gr. cat. din Găurenĭ, cu salarŭ anualŭ de 80 fl. v. a., cuartirŭ liberŭ, 6 orgii de lemne şi grădină de legume şi aratŭ.

Doritorii de a dobândi vr'una din aceste staţiunĭ au sĕ-şĭ îndrepte suplicele lorŭ provĕdute cu documentele de cualificaţiune recerute în sensulŭ art. de lege XXXVIII din 1868 şi art. XVIII din 1879 cătră respectivele senate scolastice gr. cat. până la terminulŭ defiptŭ.

Dela inspectoratulŭ scolasticŭ distr. gr. cat.

Năsĕudŭ, în 15 Augustŭ 1887.

Gregoriu Moisilŭ,
vicarŭ episcop. foraneu.

2—3

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.